REGULAMENTUL DELEGAT (UE) 2024/856 AL COMISIEI

din 1 decembrie 2023

de completare a Directivei 2013/36/UE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare care precizează scenariile de șoc în materie de supraveghere, ipotezele comune în materie de modelare și de parametri și ceea ce constituie o scădere semnificativă

(Text cu relevanță pentru SEE)

COMISIA EUROPEANĂ,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene,

având în vedere Directiva 2013/36/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 cu privire la accesul la activitatea instituțiilor de credit și supravegherea prudențială a instituțiilor de credit, de modificare a Directivei 2002/87/CE și de abrogare a Directivelor 2006/48/CE și 2006/49/CE ([1]), în special articolul 98 alineatul (5a) al treilea paragraf,

întrucât:

(1) Scenariile de șoc în materie de supraveghere au fost specificate de Comitetul de la Basel pentru supraveghere bancară (BCBS) ([2]) și sunt reflectate în Ghidul Autorității Bancare Europene privind gestionarea riscului de rată a dobânzii asociat activităților din afara portofoliului de tranzacționare ([3]), care se aplică de la 30 iunie 2019. Este oportun ca scenariile de șoc în materie de supraveghere prevăzute în prezentul regulament să se bazeze pe specificația și metodologia respective.

(2) În scopul calculării valorii economice a capitalurilor proprii și a veniturilor nete din dobânzi, este necesar să se specifice ipotezele comune în materie de modelare și de parametri pe care ar trebui să le utilizeze instituțiile. În acest scop, pentru calcularea veniturilor nete din dobânzi, ar trebui utilizată ipoteza bilanțului constant pe o perioadă de un an, în timp ce, pentru calcularea valorii economice a capitalurilor proprii, ar trebui utilizată ipoteza bilanțului de lichidare în care pozițiile care ajung la scadență nu sunt înlocuite. Aceste ipoteze au scopul de a asigura echilibrul adecvat în ceea ce privește acuratețea calculului, fiabilitatea estimărilor și complexitatea operațională.

(3) Pentru a obține echilibrul corect între asigurarea comparabilității rezultatelor și oferirea flexibilității necesare având în vedere orizontul pe termen lung și complexitatea operațională inerentă, marjele comerciale și componentele de marjă ar trebui să fie incluse în calculul veniturilor nete din dobânzi, însă pentru calcularea valorii economice a capitalurilor proprii, instituțiile ar trebui să procedeze conform cu abordarea lor internă de gestionare și măsurare a riscului de rată a dobânzii din afara portofoliului de tranzacționare.

(4) În conformitate cu standardele BCBS, orice test pentru detectarea valorilor extreme impus în plus față de testul valorii economice a capitalurilor proprii ar trebui să utilizeze un prag pentru identificarea băncilor atipice care să fie cel puțin la fel de strict ca cel aplicat testului valorii economice a capitalurilor proprii (15 % din fondurile proprii de nivel 1). Acest prag ar trebui să reflecte efectiv mediul actual într-un mod judicios din punct de vedere prudențial și proporțional, contribuind astfel la securitatea juridică și la armonizarea în întreaga Uniune, având în vedere, de asemenea, faptul că depășirea pragurilor utilizate în testele pentru detectarea valorilor extreme ale valorii economice a capitalurilor proprii și ale veniturilor nete din dobânzi nu va impune neapărat instituțiilor să își recalibreze procedurile, procesele sau mecanismele interne și modelele și abordările corespunzătoare și nici nu implică exercitarea automată a competențelor de supraveghere, în cazul în care gestionarea de către instituție a riscului de rată a dobânzii asociat activităților din afara portofoliului de tranzacționare este adecvată și proporțională cu modelul de afaceri, iar instituția nu este expusă excesiv la un astfel de risc.

([1]) JO L 176, 27.6.2013, p. 338.
([2]) SRP – Procesul de supraveghere prudențială – SRP31 – Riscul de rată a dobânzii în portofoliul bancar (link).
([3]) EBA/GL/2018/02 din 18 iulie 2018 (link).

(5) Pentru a asigura metodologii armonizate pentru testul de supraveghere pentru detectarea valorilor extreme cu privire la ceea ce constituie o scădere semnificativă a veniturilor nete din dobânzi ca urmare a unei modificări bruște și neașteptate a ratelor dobânzii, ar trebui introdus un prag de referință cel puțin la fel de strict ca pragul utilizat în testul de supraveghere pentru detectarea valorilor extreme ale valorii economice a capitalurilor proprii, precum și o specificare a calculului veniturilor nete din dobânzi.

(6) Prezentul regulament se bazează pe proiectul de standarde tehnice de reglementare transmis Comisiei de Autoritatea Bancară Europeană.

(7) Autoritatea Bancară Europeană a organizat o consultare publică deschisă cu privire la proiectul de standarde tehnice de reglementare pe care se bazează prezentul regulament, a analizat eventualele costuri și beneficii aferente și a solicitat opinia Grupului părților interesate din domeniul bancar instituit în conformitate cu articolul 37 din Regulamentul (UE) nr. 1093/2010 al Parlamentului European și al Consiliului ([4]),

ADOPTĂ PREZENTUL REGULAMENT:

Articolul 1

Scenarii de șoc în materie de supraveghere

(1) Cele șase scenarii de șoc în materie de supraveghere menționate la articolul 98 alineatul (5) al doilea paragraf litera (a) din Directiva 2013/36/UE sunt următoarele:

(a) șoc paralel în sus, care corespunde unei deplasări paralele în sus a curbei randamentului cu același șoc pozitiv al ratei dobânzii pentru toate scadențele;

(b) șoc paralel în jos, care corespunde unei deplasări paralele în jos a curbei randamentului cu același șoc negativ al ratei dobânzii pentru toate scadențele;

(c) șoc cu variație bruscă, care corespunde unei accentuări a pantei curbei randamentului, cu șocuri negative ale ratei dobânzii pentru scadențe mai scurte și șocuri pozitive ale ratei dobânzii pentru scadențe mai lungi;

(d) șoc cu evoluție constantă, care corespunde unei aplatizări a curbei randamentului, cu șocuri pozitive ale ratei dobânzii pentru scadențe mai scurte și șocuri negative ale ratei dobânzii pentru scadențele mai lungi;

(e) șoc cu rate scurte în sus, cu șocuri pozitive mai mari ale ratei dobânzii pentru scadențe mai scurte, provocând o convergență către scenariul de referință pentru scadențe mai lungi;

(f) șoc cu rate scurte în jos, cu șocuri negative mai mari ale ratei dobânzii pentru scadențe mai scurte, provocând o convergență către scenariul de referință pentru scadențele mai lungi.

(2) Cele două scenarii de șoc în materie de supraveghere menționate la articolul 98 alineatul (5) al doilea paragraf litera (b) din Directiva 2013/36/UE sunt următoarele:

(a) șoc paralel în sus, care corespunde unei deplasări paralele în sus a curbei randamentului cu aceleași șocuri pozitive ale ratei dobânzii pentru toate scadențele;

(b) șoc paralel în jos, care corespunde unei deplasări paralele în jos a curbei randamentului cu aceleași șocuri negative ale ratei dobânzii pentru toate scadențele.

(3) Instituțiile determină scenariile de șoc în materie de supraveghere menționate la alineatele (1) și (2) pe baza șocurilor ratei dobânzii specifice monedelor prevăzute în partea A din anexă sau, pentru monedele care nu sunt specificate în aceasta, pe baza șocurilor ratei dobânzii calibrate în conformitate cu partea B din anexă.

Instituțiile efectuează calibrarea șocurilor ratei dobânzii în conformitate cu partea B din anexă cel puțin o dată la cinci ani.

([4]) Regulamentul (UE) nr. 1093/2010 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 noiembrie 2010 de instituire a Autorității europene de supraveghere (Autoritatea bancară europeană), de modificare a Deciziei nr. 716/2009/CE și de abrogare a Deciziei 2009/78/CE a Comisiei (JO L 331, 15.12.2010, p. 12).

(4) Scenariile de șoc în materie de supraveghere menționate la alineatele (1) și (2) se aplică expunerii instituțiilor la riscul de rată a dobânzii asociat activităților din afara portofoliului de tranzacționare denominată separat în fiecare monedă pentru care instituția deține poziții relevante, adică atunci când valoarea contabilă a activelor sau datoriilor financiare denominate în moneda respectivă este egală cu oricare dintre următoarele:

(a) 5 % sau mai mult din totalul activelor sau datoriilor financiare din afara portofoliului de tranzacționare;

(b) mai puțin de 5 % din totalul activelor sau datoriilor financiare din afara portofoliului de tranzacționare dacă suma activelor sau a datoriilor financiare incluse în calcul este mai mică de 90 % din totalul activelor (excluzând activele corporale) sau datoriilor financiare din afara portofoliului de tranzacționare.

Articolul 2

Specificarea scenariilor de șoc în materie de supraveghere

Având în vedere, pentru fiecare monedă c, dimensiunea specificată a șocurilor paralele, pe termen scurt și pe termen lung ale ratei dobânzii „fără risc", se aplică următorii parametri ai celor șase scenarii de șoc în materie de supraveghere:

1. *Șoc paralel pentru moneda c*: Un șoc paralel constant în sus sau în jos în toate tranșele de timp:

$$\Delta R_{paralel,c}(t_k) = \pm \overline{R}_{paralel,c}$$

2. *Șoc al ratelor pe termen scurt pentru moneda* c:

$$\Delta R_{scurt,c}(t_k) = \pm \overline{R}_{scurt,c} \bullet e^{\frac{-tk}{4}},$$

unde t_k este mediana (în timp) a tranșei de timp k^{th}.

3. *Șoc al ratelor pe termen lung pentru moneda* c:

$$\Delta R_{lung,c}(t_k) = \pm \overline{R}_{lung,c} \bullet \left(1 - e^{\frac{-tk}{4}}\right)$$

4. *Șocuri de rotație pentru moneda* c:

$$\Delta R_{variație\ bruscă,c}(t_k) = -\ 0.65 \bullet |\Delta R_{lung,c}(t_k)| + 0.9 \bullet |\Delta R_{long,c}(t_k)|;$$

$$\Delta R_{evoluie\ constant,c}(t_k) = +\ 0.8 \bullet |\Delta R_{scurt,c}(t_k)| - 0.6 \bullet |\Delta R_{lung,c}(t_k)|.$$

Articolul 3

Modificări ale valorii economice a capitalurilor proprii ale instituției

(1) Instituțiile reflectă în calculele pe care le realizează pentru valoarea economică a capitalurilor proprii ipotezele comune în materie de modelare și de parametri prevăzute la alineatele (2)-(10):

(2) Instituțiile includ următoarele elemente în calculul valorii economice a capitalurilor proprii:

(a) toate pozițiile din afara portofoliului de tranzacționare aferente instrumentelor sensibile la rata dobânzii;

(b) activitățile din portofoliul de tranzacționare de mici dimensiuni în sensul articolului 94 alineatul (1) din Regulamentul (UE) nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului ([5]), cu excepția cazului în care riscul de rată a dobânzii este inclus într-o altă măsură a riscului;

(c) opțiunile automate și comportamentale;

(d) obligațiile privind pensiile și activele planului de pensii, cu excepția cazului în care riscul de rată a dobânzii aferent acestora este inclus într-o altă măsură a riscului;

([5]) Regulamentul (UE) nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și societățile de investiții și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 (JO L 176, 27.6.2013, p. 1).

(e) fluxurile de trezorerie provenite din instrumente sensibile la rata dobânzii, care includ orice rambursare a principalului, orice reevaluare a principalului și orice plată a dobânzii aferente;

(f) plafoane și praguri ale ratei dobânzii specifice instrumentelor.

În sensul literei (c), instituțiile ajustează ipotezele principale în materie de modelare comportamentală a instrumentelor sensibile la rata dobânzii la caracteristicile diferitelor scenarii privind rata dobânzii, ținând seama de pragurile de proporționalitate și de semnificație prevăzute la articolul 8 alineatul (10), articolul 9 alineatul (2), articolul 10 alineatul (4), articolul 12 alineatul (2) și articolul 23 alineatul (1) din Regulamentul delegat (UE) 2024/857 al Comisiei ([6]).

(3) Toate instrumentele de fonduri proprii de nivel 1 de bază și alte fonduri proprii perpetue fără date de rambursare anticipată se exclud din calcule.

(4) Instituțiile cu o rată a expunerilor neperformante de 2 % sau mai mult includ expunerile neperformante ca instrumente generale sensibile la rata dobânzii a căror modelare ar trebui să reflecte fluxurile de trezorerie preconizate și calendarul acestora. Expunerile neperformante se includ fără provizioane. În acest scop, expunerile neperformante sunt constituite din titlurile de datorie, creditele și avansurile clasificate drept neperformante în conformitate cu articolul 47a alineatul (3) din Regulamentul (UE) nr. 575/2013, în timp ce rata expunerilor neperformante se calculează prin împărțirea cuantumului expunerilor neperformante la cuantumul total brut al titlurilor de datorie, creditelor și avansurilor calculat la nivelul instituției.

(5) Tratarea marjelor comerciale și a altor componente de marjă din plățile de dobânzi, în ceea ce privește excluderea sau includerea lor în fluxurile de trezorerie, se realizează în conformitate cu abordarea internă a instituției de gestionare și măsurare a riscului de rată a dobânzii din afara portofoliului de tranzacționare. În cazul în care marjele comerciale și alte componente de marjă sunt excluse, instituțiile trebuie:

(a) să utilizeze o metodologie transparentă pentru identificarea ratei dobânzii fără risc la crearea fiecărui instrument;

(b) să utilizeze o metodologie care să fie aplicată în mod consecvent la nivelul tuturor unităților operaționale;

(c) să se asigure că excluderea marjelor comerciale și a altor componente de marjă din fluxurile de trezorerie este coerentă cu modul în care instituția gestionează și acoperă riscul de rată a dobânzii asociat activităților din afara portofoliului de tranzacționare;

(d) să notifice această excludere autorității competente.

(6) Modificarea valorii economice a capitalurilor proprii se calculează pe baza ipotezei bilanțului de lichidare, în care pozițiile existente ajung la scadență și nu sunt înlocuite.

(7) Pentru fiecare monedă se aplică un prag minim al ratei dobânzii post-șoc în funcție de scadență, care să înceapă de la -150 de puncte de bază pentru scadența imediată. Acest prag crește cu 3 puncte de bază pe an, ajungând în cele din urmă la 0 % pentru scadențele de 50 de ani sau mai mult. În cazul în care ratele dobânzii observate sunt mai mici decât pragul ratei dobânzii post-șoc, instituțiile aplică această rata mai mică a dobânzii observate.

(8) Atunci când calculează variația agregată pentru fiecare scenariu de șoc al ratei dobânzii, instituțiile însumează orice modificare negativă și pozitivă care apare pentru fiecare monedă. Alte monede decât moneda de raportare sunt convertite în moneda de raportare la cursul de schimb valutar la vedere al Băncii Centrale Europene din data de referință. Variațiile pozitive se ponderează cu un factor de 50 % sau cu un factor de 80 % în cazul monedelor mecanismului cursului de schimb – MCS II al căror interval de fluctuație convenit în mod oficial este mai îngust decât intervalul standard de +/- 15 %. Câștigurile ponderate sunt recunoscute până la valoarea cea mai mare dintre (a) valoarea absolută a variațiilor negative ale EUR sau ale monedelor MCS II și (b) rezultatul aplicării unui factor de 50 % variațiilor pozitive ale monedelor MCS II sau, respectiv, EUR.

(9) Pentru actualizare, se aplică o curbă generală adecvată a randamentului „fără risc” per monedă. Această curbă a randamentului nu include marje de credit sau marje de lichiditate specifice instrumentelor, sectoarelor sau entităților.

([6]) Regulamentul delegat (UE) 2024/857 al Comisiei din 1 decembrie 2023 de completare a Directivei 2013/36/UE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare care specifică o metodologie standardizată și o metodologie standardizată simplificată pentru evaluarea riscurilor care decurg din variațiile potențiale ale ratelor dobânzii care afectează atât valoarea economică a capitalului propriu, cât și veniturile nete din dobânzi aferente activităților din afara portofoliului de tranzacționare ale unei instituții (JO L, 2024/857, 24.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2024/857/oj).

(10) Se aplică ipoteze prudente la evaluarea riscului produselor sensibile la rata dobânzii care sunt legate de inflație sau de alți factori de piață. Aceste ipoteze se bazează pe valoarea actuală/ultima valoare observată, pe previziunile unui institut de cercetare economică de renume sau pe alte practici de piață general acceptate și sunt, în general, independente de scenarii.

Articolul 4

Modificări ale veniturilor nete din dobânzi ale instituției

(1) Instituțiile reflectă în calculele veniturilor nete din dobânzi ipotezele comune în materie de modelare și de parametri prevăzute la articolul 3 alineatele (2), (3), (4) și (7)-(10). În plus, instituțiile reflectă în calculele veniturilor nete din dobânzi ipotezele comune în materie de modelare și de parametri prevăzute la alineatele (2)-(4) ale prezentului articol.

(2) Instituțiile iau în considerare în calculele lor veniturile din dobânzi și cheltuielile cu dobânzile pe o perioadă de un an, indiferent de scadența și de tratamentul contabil aplicat instrumentelor relevante sensibile la rata dobânzii din afara portofoliului de tranzacționare.

(3) Instituțiile includ în calculele lor marjele comerciale și alte componente de marjă.

(4) Instituțiile calculează variația veniturilor nete din dobânzi pe baza ipotezei unui bilanț constant, în cazul în care dimensiunea și compoziția lor totală, inclusiv elementele bilanțiere și extrabilanțiere, se mențin prin înlocuirea instrumentelor cu fluxuri de trezorerie care ajung la scadență sau la reevaluarea dobânzii cu instrumente noi care au caracteristici comparabile în ceea ce privește moneda, valoarea și perioada de reevaluare a dobânzii pentru instrumentele care generează fluxurile de trezorerie supuse reevaluării. Marjele noilor instrumente se bazează pe marjele produselor recent cumpărate sau vândute cu caracteristici similare. În cazul instrumentelor cu prețuri observabile pe piață, se utilizează marje de piață recente, și nu marje de piață istorice.

Articolul 5

Scădere semnificativă

(1) O scădere semnificativă în sensul articolului 98 alineatul (5) al doilea paragraf litera (b) din Directiva 2013/36/UE este o scădere a veniturilor nete din dobânzi pe un an ale unei instituții cu mai mult de 5 % din fondurile sale proprii de nivel 1, ca urmare a unei modificări bruște și neașteptate a ratelor dobânzii, astfel cum se consideră în oricare dintre cele două scenarii de șoc în materie de supraveghere prevăzute la articolul 1 alineatul (2).

(2) Scăderea semnificativă menționată la alineatul (1) se calculează pe baza următoarei formule:

$$\frac{NII_{\text{șoc}} - NII_{\text{referință}}}{\text{Fonduri proprii de nivel 1}} < -5\%$$

Articolul 6

Intrarea în vigoare

Prezentul regulament intră în vigoare în a douăzecea zi de la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Prezentul regulament este obligatoriu în toate elementele sale și se aplică direct în toate statele membre.

Adoptat la Bruxelles, 1 decembrie 2023.

Pentru Comisie
Președinta
Ursula VON DER LEYEN

ANEXĂ

Partea A: Șocuri ale ratei dobânzii $\overline{R}_{shocktype,\ c}$

	ARS	AUD	BGN	BRL	CAD	CHF	CNY	CZK	DKK	EUR	GBP
Paralel	400	300	250	400	200	100	250	200	200	200	250
Pe termen scurt	500	450	350	500	300	150	300	250	250	250	300
Pe termen lung	300	200	150	300	150	100	150	100	150	100	150

	HKD	HUF	IDR	INR	JPY	KRW	MXN	PLN	RON	RUB	SAR
Paralel	200	300	400	400	100	300	400	250	350	400	200
Pe termen scurt	250	450	500	500	100	400	500	350	500	500	300
Pe termen lung	100	200	350	300	100	200	300	150	250	300	150

	SEK	SGD	TRY	USD	ZAR
Paralel	200	150	400	200	400
Pe termen scurt	300	200	500	300	500
Pe termen lung	150	100	300	150	300

ARS	Peso argentinian	INR	Rupie indiană
AUD	Dolar australian	GBP	Yen japonez
BGN	Leva bulgară	KRW	Won sud-coreean
BRL	Real brazilian	MXN	Peso mexican
CAD	Dolar canadian	PLN	Zlot polonez
CHF	Franc elvețian	RON	Leu românesc
CNY	Yuan chinezesc	RUB	Rublă rusească
CZK	Coroană cehă	SAS	Rial saudit
DKK	Coroană daneză	SEK	Coroană suedeză
EUR	Euro	SGD	Dolar singaporez
GBP	Liră sterlină	TRY	Liră turcească
HKD	Dolar Hong Kong	USD	Dolar american
HUF	Forint maghiar	ZAR	Rand sud-african
RDN	Rupie indoneziană		

Partea B: Calibrarea șocurilor ratei dobânzii pentru monede care nu sunt menționate în partea A

(1) Instituțiile calculează mai întâi rata medie zilnică a dobânzii colectând o serie cronologică de 16 ani de rate ale dobânzii zilnice „fără risc”, excluzând marjele de credit și marjele de lichiditate specifice instrumentului sau entității, pentru fiecare monedă pentru scadențele de 3 luni, 6 luni, 1 an, 2 ani, 5 ani, 7 ani, 10 ani, 15 ani și 20 de ani și apoi calculează media aritmetică a ratei dobânzii pentru fiecare monedă *c* pentru toate observațiile din seriile cronologice și pentru toate scadențele. Rezultatul este o singură măsură pentru fiecare monedă.

(2) În cazul în care rata medie a dobânzii calculată în conformitate cu punctul 1 pentru primii șapte ani este mai mare de 700 de puncte de bază, se utilizează datele din ultimii 10 ani, sub rezerva disponibilității datelor. În cazul în care rata medie a dobânzii calculată în conformitate cu punctul 1 pentru primii șapte ani este mai mică sau egală cu 700 de puncte de bază, se utilizează întreaga serie cronologică de date pe 16 ani.

(3) Șocul paralel, pe termen scurt și pe termen lung al ratei dobânzii în funcție de monedă se obține prin aplicarea parametrului de șoc global relevant din tabelul 1 la rata medie a dobânzii calculată în conformitate cu punctele 1 și 2.

Tabelul 1

Parametrii de referință globali ai șocului ratei dobânzii

Paralel	$\overline{\alpha}_{parallel}$	60 %
Pe termen scurt	$\overline{\alpha}_{short}$	85 %
Pe termen lung	$\overline{\alpha}_{long}$	40 %

(4) Instituțiile aplică un prag minim de 100 de puncte de bază, precum și plafoane variabile de 500 de puncte de bază pentru șocul pe termen scurt, de 400 de puncte de bază pentru șocul paralel și, respectiv, de 300 de puncte de bază pentru șocul pe termen lung.

(5) Setul de șocuri ale ratei dobânzii pe monede se rotunjește apoi la cele mai apropiate 50 de puncte de bază.